

3 i l i h d a r E l e k t r i k
F a b r i k a s ı .

1 - Fabrika işçilerinin sınıfları ve çalışma saatleri:

Fabrika işçileri üç sınıfa ayrılır :

a) Hizmet icapları delayisiyle fasıla vermeksizin münavebe ile çalışan işçi postaları, yani elektrikçileri, atesçileri, makinistleri, tulumbacıları ve kül taşıyıcıları ihtiva eden nöbet veya daimi servis müstahdemini.

Daimi servis müstahdemini 8 saatten 8 saata bir birlerini takip eden üç işçi takımından tereküp eder, şöyleki :

1.inci takım saat 6 dan 14 e kadar
2 " " " 14 " 22 e "
3 üncü " " 22 " 6 ya "

Gündüz ve gece servisini temin etmek için bu muhtelif takımlar, iş yerlerinde asılı münavebe cedveli mucibince her hafta sonunda (Pazarları) yekdigeriyle becayiş ederler.

Her işçiye 8 saatlik iş gününün ortasına doğru ve iş yerinde yemek imkanı verilir.

b) Kazanlar, türbinler, tulumbalar ve elektrik tesisatlarının bütün bakım ve tamir işçilerini, atölye, mağaza ve gantiye işçilerini, kömür nakil tesisatı işçilerini ve diğer muhtelif işçileri ihtiva eden tamirat müstahdemini veya fasılalı servis müstahdemini.

(Fasılalı servisin her işçi, nöbet servisinde bulunmayan bir işçinin yerine icabında çalışabilmek için, müstait nöbet servisi müstahdemini meyanında girmege davet olunabilir. Alakadar, mahik bir manii olmasa bu mecburiyetten kurtulamaz.)

Fasılalı servis müstahdemini günde 8 saat çalışır. Bu saatlar umumiyetle saat 8 ile 17 arasındadır. ~~Yemeklere~~ tahsis edilen zaman öğleden saat 13 e kadardır. İş saatleri, işletme servisinin emniyet ve devamını temin etmek için icabında değiştirilebilir.

İş saatından, hakiki iş saatleri anlaşılır, yani yıkanmak ve elbise değiştirmek için icap eden zaman dahil gegildir.

c - Gündüz fabrika kapılarında nöbet bekleyen kapıcılar ve gece bekçileri iş kanununun 47 inci maddesinin b. fıkrası mucibince günde 12 saat çalışırlar.

Gündüz ve gece servisi, iş yerlerinde asılı münavebe cedveli mucibince aralarında becayiş eden iki işçi takımı tarafından temin olunur.

İş saatları, işçilerin zati kontrol kartlarının işaretlerine göre tayin edilir. İşçilerin giriş ve çıkışlarını ve arada dinlenmek için her def'a işlerini terk edişlerini fabrika bürosunda bulunan ve rasathane saatına göre ayar edilen bir kontrol saati vasıtasıyla kartlarına işaret etmeleri lazım gelir.

Bir işçinin kendi kartından başka bir karta işaret etmesi kat'iyen memnudur. Aynı sene zarfında vaki olan işaret etmemek keyfiyetleri, ilk def'a işin normâl günün 1/3 e ve diğer def'alar için normâl günün 1/4 e müsavi bir cezayı istilzam eder.

Fabrika dışında çalıştığı bir zaman işçi, giriş ve çıkış saatları, çıkış sebebi, iş için yapıldığı yer hakkında malumat veren bir varakayı dolduracaktır. Kontrol kartı yerini tutan bu varakayı, işçi tekrar fabrikaya girer girmez puantaş bürosuna teslim edecektir .

2 - Hafta tatili :

Her işcinin haftada bir gün istirahata hakkı vardır.

Vardiyacıların istirahat günleri işçi takımlarının münavebe cedvellerinde gösterilmiştir.

Fabrikanın Cumartesi ve Pazar günleri olduğu gibi bayram günlerinde de işlemeye devam etmesi lazım geldiğinden, işçilerin tatil günleri haftanın yedi gününe taksim edilir ve her işcinin tatil günü iş kontrol saatının bulunduğu mahalde asılı bir cedvelde yazılıdır.

Hafta tatili günleri normal günler gibi te-diye olunur.

Servisin devamını temin etmek için hafta tatili gününde çalışması icap eden işçiler haftanın diğer bir gününde istirahat alırlar.

Halkın İhtiyacı :

Bir işçinin hayatında bir gün çalışmaya başlar.
Vardır.

Yarınlarımızın çalışmaları günleri için tam-
tamına müvafık olarak değerlendirilmelidir.

2-4-1677/3

Yarınlarımızın çalışmaları ve her günleri olduğu
gibi bugün çalışmalarında da işlenmeye devam et-
meliyiz. İşçilerin çalışmaları için gün-
leri bakımından yeni günün başlaması için ve
her işçinin çalışması için kontrol edilmesi
bununla beraber her günün değerlendirilmesi
dır.

Halkın İhtiyacı günleri bizim için bir te-
davi olur.

Her işçinin çalışması için günün değerlendirilmesi
iş gününde çalışmaları için her işçinin
çalışması için her günün değerlendirilmesi dır.

Muhafaza elbiseleri:
~~KazakistanXXXXXXXXXX~~

Vazife esnasında işcinin alabileceği yaralarla hastalık vak'alarını azaltmak için Şirket, bazı sınıf işçilerine meccanen muhafaza elbiseleri ve teferruatını tahsis etmiştir ki alakadar işçiler bunları kullanmağa mecburdurlar.

Meselâ :

Kazanlardan curuf çıkaran işçilerle mayyen külhan ve bacaların küllerini temizlemeye memur olanlar bu işleri yaptıkları zaman teneffüz maskeleri ve muhafaza gözlükleri takmağa mecburdurlar.

Tam ve direktüstü gibi yüksek ve tehlikeli yerlerde çalışan işçiler emniyet kemeleri ve saire taşımaya mecburdurlar.

Elektrik kaynak aletleriyle çalışan işçiler, renkli gözlükler takmağa, eldiven ve muhafaza cizmeleri giymeğe mecburdurlar.

Göze yabancı bir madde karabilecek işlerle iştiğal eden teknil işçiler muhafaza gözlükleri takmağa mecburdurlar.

Veriye emsalında işlenmiş alabildiği yazı-
larla beraber verilerin yazılması işi-
biriktir. Her bir işin işleniş mecazları un-
dulara bildirilerek ve teker teker işlenilerek
etabın işlenişinde işlenmiş bulular bulular
mağna mecburdur.

6-4-16774

Mesela :

Konuların emsal olarak işlenişinde mag-
yan bulular ve buluların buluların bulular-
lameye nemun olmaları da işleniş mecazları
ri zaman zaman zaman zaman zaman zaman
gözetilerek zaman zaman zaman zaman zaman

Bun ve diğerleri gibi bulular ve bulular-
lı yazılarda zaman zaman zaman zaman zaman
leri ve sair mecazları mecburdur.

Bu konuların işlenişinde zaman zaman iş-
ler, zaman zaman zaman zaman zaman zaman ve
muhafaza zaman zaman zaman zaman zaman zaman

Bu konuların işlenişinde zaman zaman iş-
le işlenişinde zaman zaman zaman zaman zaman
gözetilerek zaman zaman zaman zaman zaman zaman

Yangına karşı muhafaza :

Fabrikada yangına karşı bir muhafaza tertibatı vardır. Fabrika binalarında bir servis ikametgâhı olan bütün ameleler, fabrikanın itfaiye takımına dahil olmağa ve her üç haftada bir bu işe memur şefin emri altında yangın söndürme aletlerinin tecrübe ve manevralarına iştirak etmekle mikelleftir.

21.11.1914

Müstahdemlerin sağlı, korunma ve iş emniyeti şartları:

Müstahdemlerin emniyetlerini himaye ve muhafaza etmek gâyesile emniyetle her kes için yapılması kat'iyen mennu olan şeyler aşağıda zikredilmiştir.

a) Zarar gelebilecek her hangi bir kazaya kendini maruz bırakmak.

b) Mesai zamanında el şakası yapmak, veya latife etmek.

c) Tehlikeli şartlar dairesinde iş yapmak.

d) Bozuk olan veya matlup emniyet şartlarını haiz olmayan malzeme veya alat ve edevat kullanmak.

e) İlanlar veya diğer yollarla müstahdemlere bildirilen hususi emniyet hükümlerini ve yabut hizmete alındığı zaman her işçiye verilen ve ezcümle elektrige tutulan müstahdemlere yapılacak ilk tedavilere ait talimatı havi bulunan "emniyet risaleleri" (4 veya 4 mükerrem risale) mündericâtı hilafına hareket etmek: kat'iyen yasaktır.

etmek; kat'iyen yasaktır.

kerer ricası) müberricinin hilafına hareket
havi bulunan emiyet ricasılarına (4 veya 4 mi-
demece yapılacak ilk tedavilere aif kılınan
verilen ve escaimle eliktirige tutulan misafir-
ve kabul planete alındığı zaman her işbirye
demere plitirilen bulunan emiyet ricasılarına
e) İlanlar veya diğer yollarla müstah-
vası kılınmak.

kerer hals olunyan malikane veya alet ve eda-

q) Pozuk olan veya satılıp emiyet girisi

o) Tehlikeli garfilar dairesinde iş yapmaktır.

İstifis etmek.

b) İhsası xamurunda el bakarı yapmaktır. veya

kendini marum etmek.

e) Kerer Gelebilicek her hangi bir kazağa

alınmadığıdır.

Yapılması kat'iyen menur olan beyer şahıya

İsra etmek Beyesile emniyetle her kes için

Müstahabın emniyetlerini bilme ve müstahab

garfiları:

Müstahabın asgiri koruması ve iş emniyeti

9/FF9-1-9

1- Her müstahdem, asıllı ilanlarda veya verilen vesikalar mündericatında kendine teallük eden ahkam ve talimata ittila hasıl etmek mecburiyetindedir.

2- Bundan başka emniyete ait ahkama pek ziyade dikkat ve riayet etmeğe ve kendine tavsiye olunan ve tahsis edilen bütün korunma vasıtalarını kullanmağa mecburdur.

İşbu nizamnamede zikrolunan ahkam her bir suretle mahdut mahiyette olmadığından her kes, en vasi miqyasta kendini ve arkadaşlarının emniyetini daima gözönünde tutmağa mecburdur.

3- Her müstahdem kendince tehlike teşkil edeceğini zan eylediği her vak'ayı veya her hali doğrudan doğruya maiyetinde bulunduğu amire derhal bildirecektir.

Serviste bir kaza, bir arıza veyahut gayri tabii bir hal vaki olduğu vakıfta o vazifedeki memur derhal amirine haber verecek ve bunu yapmadığı takdirde, önceden haber verilmeden derakap hizmetine nihayet verilecektir.

4- Amirlerinin müsaadesi olmaksızın müstahdem, teamül harici bir manavra yapması, işliyen bir servisi veyahut her hangi bir tesisatı tadil etmesi kat'iyen mecmudur.

Mamafih, acil bir lüzum karşısında ve maksad mesela bir kazadan korunmak için müstahdem, icabı hale göre ve selahiyeti hududu dahilinde lazımgelen tedbirleri kendiliğinden almağa mezun ve hatta mecburdur.

5- Fabrikanın yerleri daima temiz tutulacaktır. Temizlik her işçi işi için işgal ettiği veya kullandığı mahalli veya kısmi temizlemek suretile icra olunacaktır.

6) Elektrik, makina, ve aletleri ve saire daima temiz tutulacaktır. Alternatörlerin kollektörleri ve motörler, kontaklar, sıkıştırma civataları, makineler ve elektrik aletleri işletilmeden evvel tamamen temizlenmiş olacaktır.

7) Tabloların ve motörlerin yedek sigorta daima hazır tutulacaktır. Tekmil sigortalarda, dayanacakları amperaja gösteren bir işaret bulunacaktır.

8- Aşağıdaki hususlar her işçiye yasak edilmiştir.

a) İş için çağırılmadıkça, kazan, makina ve tablo dairelerine, muhavvile merkezlerine ve sair dairelere girilmeyecektir.

b) Transmisyonlar veya muharrik makineler işlerken kayışlarda bir tamir yapmak veyahut bunları el ile yerine koymak yasaktır.

c) Transmisyonlar hareketde iken bunların aksamını temizlemek veya yağlamak memnurdur.

d) Kanunen icap eden ve tehlikeli noktaların etrafına konulan muhafaza teçizatının normal vaziyetini değiştirmek memnurdur.

e) Sür'atle işleyen makinelerin veya elektrik aletlerinin yakınında özü bise giymek yasaktır.

f) Servis için luzumundan fazla lamba yakmak memnurdur.

9- Aşağıdaki hususlar ateş-ilere men' edilmiştir:

a) Kazanlarda su, seviyeyi gösteren şişe ile kontrol edile bilen seviyeden aşağı bırakılmaz.

b) Kazanları su, seviyeyi gösteren şişe ile kontrol edilebilen seviyeden fazla doldurmak yasaktır.

c) Suyun fazlalığını veya fıkdanını bildiren düdüklere veya imdat aletlerini hizmetten çıkarmak memnurdur.

d) Emniyet supaplarını fazla yüklemek yasaktır.

e) Bir kazana ait tağdiye, buhar, blöf supaplarına kilit koymaksızın o kazana girilemez.

10- Daimi servis işçileri hiç bir sebeple hizmetlerini terk edemezler.

Her takımın işi bittiği vakit, bu takımlar yeni gelen ve iş kıyafetinde bulunan takımlarla iş yerlerinde tebdil olunacaklardır. Değiştirilmeyen işçi işine devam edecek ve kendi yerine adam bulacak olan amirine keyfiyeti bildiracaktır.

Kısa bir müddet için vazifesini terk etmek mecburiyetinde olan bir vardiyacı, evvela amirini haberdar edip yerine birisinin ikame ettirdikten sonra ayrılabilir.

11- Elektrik mahalleri için talimat şunlardır:

a) Elektrik servisine tahsis olunan tekmil mahaller, bila tefrik daimi surette muntazam ve temiz bir halde bulundurulacaktır.

b) Bu mahaller hiç bir vakit elektrik servisine yabancı malzeme deposu gibi kullanılmayacaktır. Müstahdemlerin gelip gemesine mahsus olan mahaller daima temamiyle serbest bulundurulacaktır.

c) Elektrik, makina, alet ve nakillerinin civarında kolay ateş alır maddeler veya mayileri bulundurmamak veya kullanmak kat'iyen memnurdur.

d) Yangın zuhurunda tevettür altında bulunan elektrik, makina ve aletleri kat'iyen su ile ıslatılmayacaktır. "Minimax" ve emsali gibi yangın söndürme aletleri kullanılmayacaktır. Her şeyden evvel yanan kısım tevettür harici konulacak, ve kum atmak ve tevettür altında bulunan maddeleri söndürmeğe mahsus söndürme aletleri ve saire kullanmak suretiyle ateşin bulunduğu yer tecrit edilecektir .

e) Elektrik servisi mahallerine girmek tehlikeli olduğuna dair, iyi görünecek mahallere konulmuş olan ilanlar daima iyi bir halde muhafaza olunacaktır.

f) Aydınlık olmayan her hangi bir elektrik servisi mahalline, memurların girmesi kat'iyen memnurdur. Bu yerler, içinde bulunulduğu müddetce kafi derecede aydınlanmış olacaktır.

g) Esas tenviratı temin eden tesisatın söğmesi bilhassa tehlikeli bulunan mahallerde yardımcı tenvir lambaları bulundurulacak ve alakadar müstahdemler umumiyetle tenviratın ve bilhassa yardımcı tenviratın iyi işler bir halde bulunmasına nezaret edeceklerdir.

h) Servise yabancı olan veya yazı ile bir müsaadeyi haiz bulunmayan veya hıttâ servis şefinin kendisi veya murabhasının tayin edeceği bir şahsın refakatında bulunmayan herkes için elektrik servisi mahallerine girmek kat'iyen memnurdur.

ı) İş başında bulunan elektrikçi, elektrik tevzi tablolarına yabancıların yaklaşmamasına dikkat edecektir.

j) Yüksek tevettür tesisatı ihtiva eden mahallerin kapıları daima anahtar ile kilitlenmiş olacaktır. Anahtarlar, vazife icabı bu mahallere girecek memurların emrine amade bulundurulacak ve bunlarca malum bir mahalle konulacaktır.

k) Memurlar tevzi tablolarının gerit yerlerinde veya tevettür altında bulunan elektrik aletlerinin yakınında lüzumsuz yere durmayacaklardır.

İâs

c) Elektrik tesisat ve tesislerinin
çevresinde kolay erişilebilir ve ayar-
lanabilir olacak şekilde tasarlanacak ve
her türlü bakım ve onarım için uygun
olacaktır.

64/677/9

d) Yangın tehlikesi taşıyan alanlarda
her türlü elektrik tesisatı ve tesislerinin
yangın tehlikesi taşıyan alanlarda
her türlü bakım ve onarım için uygun
olacaktır. Yangın tehlikesi taşıyan alanlarda
her türlü bakım ve onarım için uygun
olacaktır. Yangın tehlikesi taşıyan alanlarda
her türlü bakım ve onarım için uygun
olacaktır.

e) Elektrik tesisatı tesislerinin
her türlü bakım ve onarım için uygun
olacaktır. Elektrik tesisatı tesislerinin
her türlü bakım ve onarım için uygun
olacaktır.

f) Aydınlatma tesislerinin her türlü bakım ve onarım için uygun olacaktır. Aydınlatma tesislerinin her türlü bakım ve onarım için uygun olacaktır.

g) Isıtma tesisatı tesislerinin her türlü bakım ve onarım için uygun olacaktır. Isıtma tesisatı tesislerinin her türlü bakım ve onarım için uygun olacaktır.

h) Servis yapımı olan veya yapılmış olan tesislerin her türlü bakım ve onarım için uygun olacaktır. Servis yapımı olan veya yapılmış olan tesislerin her türlü bakım ve onarım için uygun olacaktır.

ı) İş başında bulunan tesislerin elektrik tesisatı tesislerinin her türlü bakım ve onarım için uygun olacaktır. İş başında bulunan tesislerin elektrik tesisatı tesislerinin her türlü bakım ve onarım için uygun olacaktır.

j) Yüksek tesisatı tesislerinin her türlü bakım ve onarım için uygun olacaktır. Yüksek tesisatı tesislerinin her türlü bakım ve onarım için uygun olacaktır.

k) Her türlü tesisatı tesislerinin her türlü bakım ve onarım için uygun olacaktır. Her türlü tesisatı tesislerinin her türlü bakım ve onarım için uygun olacaktır.

12- Hıfzısıhha ve temizlik:

Fabrikanın hiç bir kısmında tükürmek yasaktır.

Yemeklerden evvel ve bahusus kurşun veya bakır eşya ile iş gördükten veyahut boyalar ile vernikler kullandıktan sonra ellerini yıkamaları teknil işçilere tavsiye olunur.

Müstahdemlere kendi emirlerine hazır tutulan duş ve lavaboları kullanmaları da tavsiye edilir.

Duş, lavabo, vestier ve aptesane gibi sıhhi tesisat müstahdemlerin nezaretine terk edilmiştir. Bunları hüsnü halde ve temiz tutmakla mükellefdirler.

13- İş disiplini:

İş başı olarak tayin edilen zamanı bir neyrekten fazla gecirmiş olarak işe gelen her işçiye öteki devreye kadar iş verilmez. Binaen aleyh işçi yarım gündeliğini kaybetmiş olur.

Bir dakikadan altı dakikaya her gün gecikme gündelik saatının onda birinin ve 7-12 dakikalık teahhür gündelik saatının onda ikisinin ilah. ziyasını mucip olur.

Makul bir sebep olmaksızın geç gelmeyi itiyat edinen her işçiye yol verilir;

Eğer bir işçi bir veya bir kaç gün gaybubet etmek mecburiyetinde ise amirlerine hic olmazsa 24 saat evvel haber verecektir.

Gayri muntazır bir sebepten dolayı bir işçi tayin olunan saatte işi başına gelemez ise kendi yerine başka biri bulunabilmesi için keyfiyetten zamanile amirlerini haberdar eyleyecektir.

Aynı ve hile yaralanma, hastalık, izin ve saire gibi her hangi bir sebepten yaşı bir veya bir kaç gün gaybubet eden her işçi kendi yerine gelmiş olup işine avdet edecek olan işçinin haberdar edilmesi için işine avdetini matlub olan zamanda bildirecektir. Eğer işine avdetini vaktile bildirmez ise işçi avdet eylediği gün işsiz kalmak tehlikesine maruz kalır.

İnzalı bir müsaade mahsusayı hamil olmayan bir kimsenin fabrikaya ve idarenin sair iş yerlerine girmesi yasaktır.

Ziyaretçiler ancak idarenin tayin ettiği bir memurun refakatında fabrikada ve müstemilatında dolaşabilir.

Her işçi, usule muayir olarak dolaştığını gördüğü bir ziyaretçiyi derhal şefine bildirmek mecburiyetindedir.

İdare, fabrikada işçilerin yemek yemelerine ve istirahat saatlerinde toplanmalarına mahsus bir kantin ihdas etmiştir.

Müdiriyetin tayin ettiği saatlarda işine girilmesi serbest olan kantinden istifade etmek için işçi mutlaka bir şey yemek veya içmek mecburiyetinde değildir.

Memnuiyetler
Memnuiyetler

Aşağıda yazılı hususlar yasaktır:

Şefinin izni olmaksızın gaybubet etmek.
Fabrikanın iş mahallerinin içinde münakaşa etmek, mitinkler yapmak veya her hangi bir tezahüratta bulunmak.

Fabrikada asayiş i ihlal eylemek.

Fabrika binalarının içine her hangi bir silah sokmak.

Namus ve ahlaka mugayir hareketlerde bulunmak.

Şahsi hürriyete tecavüz etmek.

Fabrikanın iş görülen yerlerinden gayri mahallerde dolaşmak.

Evvela müsaade olmaksızın fabrikaya yabancı bir kimseyi sokmak.

Servise ^{ten} ve şeflerin tayin ettikleri işlerden gayri ~~yaşanır~~ işler ile istigal eylemek.

Kendisine tevdi olunan mahalli, makul bir sebep olmaksızın terk etmek.

Divarların veya tesisatın üzerini kurşun kalemle veya tebeşirle karamak.

Usulu dairesinde tanzim olunmuş ihrac bonusu olmaksızın idareye ait her hangi bir şeyi velev muvakkaten elsun harice çıkarmak (bu bono, kapıcıya veya çalışılan mahallin baş bekrisine verilecektir).

Muayyen olan mahallerden gayri, bir mahalde tabii ihtiyacını tatmin etmek.

Mahallerden başka bir yerden fabrikaya girmek veya fabrikadan çıkmak.

Çıkışını işaret ettirdikten sonra tekrar fabrikaya girmek.

Aletleri emin bir yere koymaksızın işi terk etmek.

Müsaade olmaksızın fazla mesai yapmak.

Yüksek tevettürlü tesisata girmek, usulu dairesinde mezuniyeti haiz elektrik servisi işçilerinden mada her kes için kat'i surette yasaktır. Bunlar keşdilerine verilmiş olan hususi talimat mucibince hareket edeceklerdir

Fabrika işçilerine ait hususi

hükümler

1/8/81/1.2

A . - İş inzibatı :

1 - Fabrika işçilerinin sınıfları ve çalışma saatleri :

Fabrika işçileri üç sınıfa ayrılır.

- a) Hizmet icapları dolayısıyla fasıla vermeksizin münavebe ile çalışan işçi postaları, yani elektrikçileri, ateşçileri, makinistleri, tulumbacıları ve kül taşıyıcıları ihtiva eden nöbet veya daimi servis müstahdemini.

Daimi servis müstahdemini 8 saattan 8 saata bir birlerini takip eden üç işçi takımından tereküp eder.

Her takımın işi bittiği vakit bu takımlar yeni gelen ve iş kıyafetinde bulunan takımlarla iş yerlerinde nöbet değiştirirler. Değiştirilmeyen işçi, kendi yerine adam bulacak olan amirine keyfiyeti bildirecek ve vazifesine devam edecektir.

Daimi servis işçileri hiç bir sebeble vazifeleri başından ayrılamazlar. Kısa bir müddet için işinden uzaklaşmak mecburiyetinde olan bir vardiyeci, evvela amirini haberdar edip yerine birisini ikame ettirdikten sonra ayrılabilir.

- b) Kazanlar, türbinler, tulumbalar ve elektrik tesisatlarının bütün bakım ve tamir işçilerini, atölye, mağaza ve şantiye işçilerini, kömür nakil tesisatı işçilerini, ve diğer muhtelif işçileri ihtiva eden tamirat müstahdemini veya fasılalı servis müstahdemini.

6.4./678/1

A - - İşyeri :

1 - Fabrika işçilerinin emirleri ve çalışma saatleri :

Fabrika işçileri üç sınıfa ayrılır.

a) Hizmet işçileri dolayısıyla tesvii veremeyenlerin münevverleri

ile çalışan işçi postaları, yani elektrikçileri, aşçı-

ları, makinistleri, tulumbacıları ve kılı taşıyıcıları

ihativa eden nöbet veya daimi servis müstahkemini.

Daimi servis müstahkemini 8 saat 8 saat 8 saat bir birleri-

ni takip eden üç işçi takviminden teşekkül eder.

Her takvimin işi bitirdiği vakit bu takvimler yeni gelen ve

iş karşılığında bulunan takvimlerle iş yerlerinde nöbet de-

ğiştirirler. Değiştirilmeyen işçi, kendi yerine adam bul-

mak olan emirine karşıyken bildirilecek ve vazifesine devam

ederler.

Daimi servis işçileri hiç bir sebeple vazifeleri başından

ayrılmazlar. Kısa bir müddet için işinden uzaklaşmak mee-

durulduğunda olan bir vardiyece, evvela emirini haberden

edip yerine birisini ikame ettirdikten sonra ayrılabilir.

b) Kazancılar, tüpçüler, tulumbacılar ve elektrik tesisatçıları

bu bütün bakım ve tamir işçilerini, aşıyıcı, mağaza ve san-

ciye işçilerini, kömür nakil tesisatçı işçilerini, ve diğer

muhtelif işçileri ihativa eden tamirat müstahkemini veya iş-

çileri servis müstahkemini.

(Fasilalı servisten her işçi, nöbet servisi müstahdemini meyanına girmeye davet olunabilir. Alakadar, muhik bir mani olmazsa bu mecburiyetten kurtulamaz.)

Fasilalı servis müstahdemini günde 8 saat çalışır.

İş saatından, hakiki iş saatları anlaşılır, yani yıkanmak ve elbise değiştirmek için icap eden zaman buna dahil değildir.

c) Gündüz fabrika kapılarında nöbet bekleyen kapıcılar ve gece bekçileri (iş kanununun 47-ci maddesinin b. fıkrası mucibince günde 12 saat çalışırlar.)

Gündüz ve gece servisi, iş yerlerinde asılı münavebe cedveli mucibince aralarında becayiş eden iki işçi takımı tarafından temin olunur.

2 - - İş saatları, işçilerin zati kontrol kartlarının işaretlerine göre tayin edilir.

İşçilerinin giriş ve çıkışlarını ve arada dinlenmek için her def'a işlerini terk edişlerini, fabrika bürosunda bulunan ve rasathane saatına göre ayar edilen, bir kontrol saati vasıtasıyla kartlarına işaret etmeleri lazım gelir.

İşçi, gerek işe başlarken, gerek işten çıkarken ancak üzerinde iş elbisesi olduğu halde, kontrol kartına basabilir.

3 . - İş başına, geç gelenler, beher altı dakika gecikme için gündeliklerinin onda birini ceza olarak kaybederler.

Meşru mazeret göstermeden iş başına yarım saattan fazla geç gelen işçiye, öteki devreye kadar iş verilmez, yani işçi yarım gündeliğini kaybetmiş olur.

Sık sık geç gelmeyi itiyat edinen işçiye iş kanununun 13 üncü maddesi hükümleri dahilinde, yol verilir.

- 4 . - Bir işçinin kendi kartından başka bir karta işaret etmesi kat'iyen memnurdur.
- 5 . - Kartına işaret etmeyi unutma keyfiyeti, ilk def'a için normal günün 1/8 i ve aynı sene zarfında vuku bulacak diğer def'alar için normal günün 1/4 üne müsavi bir cezayı istilzam eder.
- 6 . - Fabrika dışında çalıştığı zaman işçi, giriş ve çıkış saatleri, çıkış sebebi, işin yapıldığı yer hakkında malumat veren bir varakayı dolduracaktır. Kontrol kartı yerinə tutan bu varakayı, işçi tekrar fabrikaya girer girmez, puantaj bürosuna teslim edecektir.

4 . - Bir işçinin kendi kartından başka bir karta işaret etmesi

Kat'iyen menndür.

6.4.1678/3

5 . - Kartına işaret etmedi unuttu keşifçesi, ilk def'a için nor-

mâl günün 1/8 i ve aynı sene kartında vuku bulacak diğer def'a-

lar için normal günün 1/4 üne müsavî bir cezayı tatbik eder.

6 . - Fabrika dışında çalıştığı zaman işçi, giriş ve çıkış saatla-

rı, giriş sebebi, işin yapıldığı yer hakkında malumat veren bir

varakayı doldurmalıdır. Kontrol kartı yerinde tutan bu varakayı,

işçi tekerrür fabrikaya girer girmez, bünye bünyesine teslim ebe-

gectir.

7 . - Yasaklar :

İş için çağırılmadıkça, kazan, makina ve tablo dairleriyle muhavvile merkezlerine diğer kısım işçilerinin girmesi memnurdur.

Hususi müsaadesi olmayan bir kimsenin fabrikaya girmesi yasaktır. Ziyaretçiler, ancak bir memurun refakatında fabrikaya ve müstemilatında dolaşabilir. Her işçi, bu usule muğayyir olarak dolaştığını gördüğü ziyaretçiyi derhal amirine bildirmek mecburiyetindedir.

9 . 1) Şefinin izni olmaksızın gaybubet etmek .

2) Kendisine tevdi olunan mahalli, makul bir sebep olmaksızın terk etmek.

3) Fabrikanın iş mahallerinde içinde münakaşa etmek, mitikler yapmak veya her hangi bir tezahüratta bulunmak,

Fabrikada asayiş i ihlal eylemek.

Fabrika binalarının içine her hangi bir silah sokmak.

Namusa ve ahlaka muğayyir hareketlerde bulunmak.

Şahsi hürriyete tecavüz etmek.

Fabrikanın iş görülen yerlerinden gayri mahallerde dolaşmak.

Sür'atla işleyen makinelerin yakınında önu çözükle elbise giemek.

Evvela müsaade olmaksızın fabrikaya yabancı bir kimseyi sokmak.

Servisten ve şeflerin tayin ettikleri işlerden gayri işlerle iştiğal eylemek.

Duvarların veya tesisatın üzerini kurşun kalemle veya tebeşirle karalamak.

Usulu dairesinde tanzim olunmuş ihraç bonosu olmaksızın, idareye ait her hangi bir şeyi velev muvakkaten olsun harice çıkarmak

(bu bono kapıcıya verilecektir.)

Muayyen olan mahallerden gayri, bir mahalde tabii ihtiyacını tatmin etmek.

İç işin geliştirilmesinde: Kazan, makina ve tablo bakımlarında
mahavvile merkezlerine diğer kırsal tesislerin bakımını yapmak

6.4. / 678 / 4

Yeni müesseseler için bir kırsal tesisin kurulması için gerekli
malzeme, ekipmanlar, araçlar bir memurun teklifinde bulunması

ve müesseselerin bakımı için: Her işçi: bu esnada çalıştırılır
ve çalıştırılmadık süresince işsiz kalır.

mevzuatına göre.

2. 4) Şirketin işi olanların çalıştırılması.

5) Kendisine tevdi olunan malzeme, makul bir esnada çalıştırılması
ve çalıştırılmadık süresince işsiz kalması.

6) İşletmenin iş mahallerinde işsizlikten korunması için
yapılacak ve her hangi bir teşebbüsün bulunması.

İşletmede çalıştırılmayanlar.

İşletme binasının içinde her hangi bir alan sağlamak.

Yeni ve eski müesseselerin bakımı için çalıştırılması.

Şirketin hizmetine tevdi etmek.

İşletmenin iş mahallerinde çalıştırılmayanların bakımı.

Şirketin iş mahallerinde çalıştırılmayanların bakımı için
işletme binasının içinde her hangi bir alan sağlamak.

Yeni müesseselerin kurulması için gerekli malzeme, ekipmanlar,
araçlar bir memurun teklifinde bulunması.

Şirketin ve tesislerin bakımını yapmak için çalıştırılması.

İşletme binasının içinde her hangi bir alan sağlamak.

Şirketin iş mahallerinde çalıştırılmayanların bakımı için
işletme binasının içinde her hangi bir alan sağlamak.

Yeni müesseselerin kurulması için gerekli malzeme, ekipmanlar,
araçlar bir memurun teklifinde bulunması.

Şirketin iş mahallerinde çalıştırılmayanların bakımı için
işletme binasının içinde her hangi bir alan sağlamak.

Şirketin iş mahallerinde çalıştırılmayanların bakımı için
işletme binasının içinde her hangi bir alan sağlamak.

(bu bono kapıya verilmelidir.)

Yeni müesseselerin kurulması için gerekli malzeme, ekipmanlar,
araçlar bir memurun teklifinde bulunması.

Şirketin iş mahallerinde çalıştırılmayanların bakımı için
işletme binasının içinde her hangi bir alan sağlamak.

Methallerden başka bir yerden fabrikaya girmek veya fabrikadan çıkmak.

7/8/2/1/2
Çıktığını işaret ettirdikten sonra tekrar fabrikaya girmek.
Aletleri emin bir yere koymaksızın işi terk etmek.

Makina, elektrik alet ve nakillerinin civarında kolay ateş alan veya istial edebilen madde ve mal bulundurmak.

Müsaade almaksızın fazla mesai yapmak, bütün işçiler için yasaktır.

Yüksek tevettürlü tesisata girmek, usulu dairesinde mezuniyeti haiz elektrik servisi işçilerinden mada her kes için kat'i surette yasaktır. Bunlar kendilerine verilmiş olan hususi talimat mucibince hareket edeceklerdir.

Ateşçilere ve Kazancılara ait yasaklar :

Kazanları, seviyeyi gösteren şişe ile kontrol edilebilen seviyeden aşağı susuz bırakmak.

Kazanları, seviyeyi gösteren şişe ile kontrol edilebilen seviyeden fazla su ile doldurmak.

Suyun fazlalığını veya fıkdanını bildiren düdüklüleri veya imdat aletlerini hizmetten çıkarmak.

Emniyet supaplarını fazla yüklemek.

Bir kazana ait tağdiye, buhar, blöf supaplarına kilit koymaksızın o kazana girmek yasaktır.

Atölye işçilerine ait yasaklar:

Transmisyonlar veya muharrik makineler işlerken kayışlarda bir tamir yapmak veyahut bunları el ile yerine koymak yasaktır.

Transmisyonlar harekette iken bunların aksamını temizlemek veya yağlamak memnurdur.

Tehlikeli kısımların etrafına konulmasını kanunun emrettiği muhafaza tehzizatının normal vaziyetini değiştirmek memnurdur.

metahallerden başka bir yerden fabrikaya gitmek veya fab-

64/678/5

rikadan çıkarak.

Çiğdem'in işaret ettikten sonra tekniğin fabrikaya gitmek.

Aletleri emir bir yere koymasından işi terk etmek.

Makine, elektrik alet ve makinenin emrinde kolayca

alış veya işleri edebilen madde ve mal bulundurmak.

Müşade alınmasından fazla mesai yapmak, bütün işleri için

yasaktır.

Yüksek tevettürü testata gitmek, emir dairesinde mesuri-

yeti halk elektrik servisi işlerinden mesai her kes için kat'i

surette yasaktır. Bunlar kendilerine verilmiş olan hususî talii-

mat maddince hareket edebileceklerdir.

Ateşlere ve Kazanlara ait yasaklar :

Kazanlar, sevişeyi gösteren işe ile kontrol edilebilen sevi-

yeğin aşağı sınırlarıdır.

Kazanlar, sevişeyi gösteren işe ile kontrol edilebilen se-

vişegen fazla su ile dolmamak.

Suun fazlalığını veya kıtlığını bildiren düğmeler ve işare-

tleri her zaman çalışır durumda tutulmalıdır.

Emniyet supaplarının fazla yüklenmemek.

Bir kazana ait işaretle, buhar, buhar supaplarının kilit koymak-

ların o kazana gitmek yasaktır.

Ateşlerin emniyetine ait yasaklar:

Transmisyonlar veya muharrik makineler işlerden ayrıldığında bir

temiz yapmak veya bunları el ile yemeye koymak yasaktır.

Transmisyonlar hareket etmezken bunların emniyet temizlemesi veya

yağlamak menhurdur.

Tehlikeli kısımların emniyetini korumak için emniyetli bir

halete geçilmesini normal sevişeyi denetlemek menhurdur.

Elektrik kısım işçilerine ait hususât :

Elektrik servisine ait makina, tesisat ve mahalleri daima muntazam, temiz tutulacaktır. Alternatörlerin kollektörleri ve motorlar, kontaklar, sıkıştırma civataları, makinalar ve elektrik aletleri işletilmeden evvel tamamen temizlenmiş olacaktır.

Tabloların ve motorların yedek sigortaları, daima hazır tutulacaktır. Tekmil sigortalarda, dayanacakları amperajı gösteren bir işaret bulunacaktır.

Elektrik servisi mahallerine girmek tehlikeli olduğuna dair, iyi görünecek mahallere konulmuş olan ilânlar daima iyi bir halde muhafaza olunacaktır.

Aydınlık olmıyan her hangi bir elektrik servisi mahalline, memurların girmesi kat'iyen memnudur. Bu yerler, içinde bulunulduğu müddetçe kâfi derecede aydınlanmış olacaktır.

Esas tenviratı temin eden tesisatın sönmesi bilhassa tehlikeli bulunan mahallerde yardımcı tenvir lambaları bulundurulacak ve tablo elektrikçileri, umumiyetle tenviratın ve bilhassa yardımcı tenviratın iyi işler bir halde bulunmasına nezaret edeceklerdir.

Servise yabancı olan veya yazı ile bir müsaadeyi haiz bulunmıyan veyahut da servis şefinin kendisi veya murahhasının tayin edeceği bir şahsın refakatında bulunmıyan herkes için, elektrik servisi mahallerine girmek kat'iyen memnudur. İş başında bulunan elektrikçi, elektrik tevzi tablolarına, yabancıların yaklaşmamasına dikkat edecektir.

Yüksek tevettür tesisatı ihtiva eden mahallerin kapıları, daima anahtar ile kilitlenmiş olacaktır. Tablo elektrikçileri, anahtarları, yalnız vazife icabı bu mahallere girecek memur ve işçilere vermek üzere, bunları hususi mahallinde saklıyacaktır.

Elektrikçiler, tevzi tablolarının geçit yerlerinde veya tevettür altında bulunan, elektrik aletlerinin yakınında lüzumsuz yere durmayacaklardır.

Elektrik Kırım İşçilerine ait hususlar :

Elektrik servisine ait makineler, tesisler ve mahalleler bakım mem-
tazası, temin tutulmaktadır. Altförneforlerin kollektörleri ve motor-
ler, kontaktlar, sıkıştırma cihazları, makineler ve elektrik alet-
leri işçilerinin emvul temininde bulunmalıdır.
Tabloların ve motorların yedek aletleri, bakım hazir tutula-
maktadır. Teknik aletler, bakım aletleri, ölçme aletleri, ölçme birim-
leri tutulmalıdır.

6-4-1678/6

Elektrik servisi mahallelerine girerek tehlikeli olduğuna dair, işçi-
görünce mahallere konulmuş olan ihtarlar bakım işi bir halde muha-
faza olmaktadır.

Aydınlik olmayan her hangi bir elektrik servisi mahallesine, memur-
ların hizmet kat'iyen memnundur. Bu yerler, işinde bulunulduğu müddet
çe kâfi derecede aydınlanmasında olmalıdır.

Kasa tevzi için temin eden tesislerin sömmeletilmiş tehlikeli bu-
lunan mahallelerde yarıdan tevzi lambaları bulunulması ve tablo
elektrikçileri, umumiyetle tevzi için ve bakım yarıdan tevzi için
işçi işleri bir halde bulunmasına nezaret edilmelidir.

Servis yapanlar olan veya işi bir müddet için bırakmış olan
veyahut da servis işinin kendisi veya müvakkat olarak işi yapan
işçilerin yetkilerinde bulunmayan herkes için, elektrik servisi mahalle-
lerine girerek kat'iyen memnundur. İş başında bulunan elektrikçi, elektrikçi
tevzi tablolarına, yarıdan tevzi tablolarına dikkat edilmelidir.

Yüksek tevzi tesisleri işçileri olan mahallelerin kapıları, bakım
işçileri ile kilitlenmiş olmalıdır. Tablo elektrikçileri, anahtarlar-
ın, yarıdan tevzi işleri bu mahallere girerek memur ve işçilere vermesi
üzere, bunlara husus mahallinde bakılmalıdır.

Elektrikçiler, tevzi tablolarının geçit yerlerinde veya tevzi
işinde bulunan, elektrik aletlerinin yerinde bulunması veya bulun-
mamasıdır.

Kömür nakil işçilerine ait hususi hükümler :

Kaldırabilecekleri azamî sıklıktan daha ağır eşyayı, vinçlerle kaldırmak kat'iyen memnurdur.

Vinçle bir şey kaldırıldığı veya indirildiği zaman, altındaki kimse-
nin bulunmasına vinççi dikkat etmeğe mecburdur.

Her iş günü sonunda, vinççi, vinç tekerleklerinin emniyet kamalarının konulmuş olmasına dikkat edecektir.

Köprü üstünde çalışan işçiler, yüksek yerde çalıştıklarını göz önünde tutarak, daima ihtiyatla hareket etmeğe mecburdurlar.

Köprü işçileri, vagonların seyrine ve bunların yekdiglerine çarpma-
sına dikkat edecektir.

İşbu talimat ve yasakların, hiç bir tehdit edici mahiyeti olmayıp, her işçi, işin inzibat ve emniyetini ihlal etmeyecek surette hareket etmeğe mecburdur.

Kömlük nokil işçilerine ait hususî hükümler :

Kaldırılacak işleri zamanı sikketten daha ağır esvayr: vinçlerle kal-

dırarak kat'iyen menenbudur.

Vinçle bir şey kaldırıldığı veya indirildiği zaman, altında kimse-

6.4.1678/7

nin bulunmamasına vinççi dikkat etmeye mecburdur.

Her iş günü sonunda, vinççi, vinç tehlikelerinin emniyet kamalarını

kontrolüne alınmasını dikkat ederdir.

Köprü üstünde çalışan işçiler, yüksek yerde çalıştıklarını göz önün-

de tutarak, bina ihtiyatla hareket etmeye mecburdurlar.

Köprü işçileri, araçlarının seyrine ve bunların yerleşimine dikkat

etmeye dikkat ederdir.

İşin talimat ve yasaclarının, hiç bir şekilde edilmemesi esastır.

Her işçi, işin insaf ve emniyetini ihlal etmeyecek şekilde hareket

etmeye mecburdur.

B . - Saęlık korunma ve is emniyeti :

Her işçi, ilânlar veya diğer yollarla müstahdemlere bildirilen hususi emniyet hükümlerini, ve hizmete alındığı zaman verilen emniyet risaleleri mündericatında kendine teallük eden ahkâm ve talimatı okumak ve bilmek mecburiyetindedir. Verilen işbu talimatın hilafına hareket etmek yat'iyen yasaktır.

Zarar gelebilecek her hangi bir kazaya kendini maruz bırakmak, tehlikeli şartlar dairesinde iş yapmak, bozuk olan veya matlup emniyet şartlarını heiz olmıyan malzeme veya alet ve edevat kullanmak memnudur.

Emniyete ait ahkâma dikkat ve riayet etmeğe ve kendine tavsiye olunan ve tahsis edilen bütün korunma vasıtalarını kullanmağa mecburdur.

Korunma esyası :

Vazife esnasında işçinin alabileceği yaralarla hastalık vak'alarını azaltmak için, idare, bazı sınıf işçilerine korunma esyası tahsis etmiştir. Alakadar işçiler bunları kullanmağa mecburdurlar.

M e s e l a :

Kazanlardan cüruf çıkaran işçilerle muayyen külhan ve bacaların küllerini temizlemeğe memur olanlar bu işleri yaptıkları zaman teneffüs maskeleri ve muhafaza gözlükleri takmağa mecburdurlar.

Dam ve direk üstü gibi, yüksek ve tehlikeli yerlerde çalışan işçiler, emniyet kemerleri vesaire taşımağa mecburdurlar.

Elektrik kaynak aletleriyle çalışan işçiler, renkli gözlükler takmağa, meşin önlük ve eldiven giymeğe mecburdurlar.

Göze yabancı bir madde kaçabilecek işlerle iştiğal eden tekmiil işçiler, muhafaza gözlükleri takmağa mecburdurlar.

Her işçi, işi için veya diğer yollarla mesleklerinde bildi-
 rilen husus emniyet hükümlerini ve hizmete alındığı zaman ve-
 rilen emniyet kısıtlarını münderehinde kendine tesliik eden sh-
 kâm ve talimatı okumak ve bilmek mecburiyetindedir. Verilen işbu
 talimatın bilirtme hareket etmek için yetkililer.
 6-4. / 678/8
 Zaten gelebilecek her hangi bir kazaya kendini maruz bırakmak.
 tehlikeli şartlar altında iş yapmak, pozuk olan veya matnu em-
 niyet şartlarını heiz olmayan malsame veya alet ve edevat kullanmak
 memnundur.

Emniyete ait ahkâm dikkat ve riayet etmeğe ve kendine tevaiye
 olunan ve tehlike edilen bütün koruma vasıtalarını kullanmağa mec-
 burdur.

Koruma evsası :

Vakite emnanda işçinin alabileceği yaralanma hastalık vak'-
 alarını azaltmak için, işare, bazı amlt işlemlerine koruma evs-
 ası tahsis etmiştir. Aşağıdaki işlemler bunları kullanmağa mecburdur-
 lar.

M e s l e l :

Kazanlardan ötür çıkarak işlemlerle meşgul çalışan ve bacala-
 rın külilerini temizlemeğe memur olanlar bu işleri yaptıkları zaman
 tenefüs maskeleri ve muhafaza gözlükleri takmağa mecburdurlar.
 Dem ve diğer üstü eldivi, yikacak ve tehlikeli yerlerde çalışan
 işçiler, emniyet kemaneleri vesaire takmağa mecburdurlar.
 Elektrik kaynak aletleriyle çalışan işçiler, renkli gözlükler
 takmağa, meşin önlük ve eldiven giymeğe mecburdurlar.
 Göze yarayan bir madda kaçabilecek işlerle ilgili eden tekmi
 işçiler, muhafaza gözlükleri takmağa mecburdurlar.

İşbu hızanname de zıkrulunan ahkâm, hiç bir suretle mahdud mahiyette olmadığından, her kes, en vasi mikyasta kendini ve arkadaşlarının emniyetini daima göz önünde tutmağa mecburdur.

Her işçi, kendince tehlike teşkil edeceğini zan eylediği, her vak'ayı veya her halı amirine derhal bildirecektir.

Serviste bir kaza, bir arıza veyahut gayri tabii bir hal vuku bulduğu vakit, alakadar işçi, amirine derhal haber verecek ve bunu yapmadığı takdirde, hizmetine ihbarsız nihayet verilecektir.

Amirlerinin müsaadesi olmaksızın, işçinin teamül harici bir manevra yapması, işliyen bir servisi veyahut her hangi bir tesisatı tadil etmesi kat'iyen memnudur.

Mamafih, acil bir luzum karşısında ve mesela bir kazadan korunmak için işçi, icabı hale göre ve selahiyeti hududu dahilinde lazım gelen tetbirleri kendiliginden almağa mezun ve hatta mecburdur.

İşbu mütamekede zikrolunan ahkâm, hiç bir suretle mahdud me-
hiyette olmadıgından, her kes, en vasi mikyafata kendini ve arkadas-
larinin emniyetini daima göz önünde tutmağa mecburdur.
Her işçi, kendince tehlike teşkil edeceğine kanıyıldığı, her
vak'sız veya her hali emrine derhal bildirilecek işleri
Servisate bir keser, bir sıras veyahut gayri tedbir bir hal vuku
bulduğın vakit, alaksader işçi, emirine derhal haber verecek ve dunn
yapmadığı takdirde, himmetine ihbarını nihayet verilecektir.
Amirlerinin müsaadesi olmaksızın, işçinin tesmüi harici bir
manevre yapması, işiyen bir servisi veyahut her hangi bir tesias-
tı tedbir etmesi kat'iyen menabdur.
Mamulih, ead bir izann karıştırmada ve mesele bir kazadan korun-
mak için işçi, işbir hale göre ve selahiyeti hududun dahilinde izann
gelen tedbirleri kendiliğinden almışa meazın ve hatte mecburdur.

6-4-1378/9

C . - Hıfzısıhha ve temizlik :

Fabrikanın yerleri ve tesisatı daima temiz tutulacaktır. Her işçi çalıştığı mahalli temiz tutmakla mükelleftir.

Fabrikanın her hangi bir kısmında, tükürmek yasaktır.

Yemeklerden evvel ve bahusus kurşunlu, bakırlı eşya ile iş gördükten veyahut boya, vernik kullandıktan sonra ellerini yıkamaları tekmiil işçilere tavsiye olunur.

Fabrikada mevcut duş ve banyo tesisatından, saati mesai sonunda işçilerin azamî surette istifade etmeleri kendilerine tavsiye olunur.

Duş, lavabo, vestiyer ve abtesane gibi sıhhi tesisat, müstahdemın nezaretine terk edilmiştir. Bunları hüsnü halde ve temiz tutmakla mükelleftirler.

İdare, fabrikada işçilerin yemek yemelerine ve istirahat saatlerine da toplanmalarına mahsus bir kantin ihdas etmiştir.

Müdüriyetin tayin ettiği saatlarda içine girilmesi serbest olan kantinden, her işçi mesai saatleri haricinde istifade edebilir.

D . - R e v i r :

Fabrikada hasta veya kazazede işçilerin muayene, pansuman ve tedavisi için lazım olan biçümle ecza ve malzemeyi ihtiva eden bir revir mevcuttur.

Revirde icap eden ilk müdavacı yapacak bir hasta bakıcı, daimi surette fabrikada bulundurulmakta olup, ayrıca hastaları muayene ve tedavi etmek üzere haftada üç def'a (Salı, Perşembe ve Cumartesi günleri) saat 11 den 13 e kadar fabrika doktoru bulunur. Muayene gün ve saatlerini, görülecek luzum üzerine, müdüriyet değiştirebilir. Fabrika doktorunun her hangi zamanda aranınca bulunacağı yer ve telefon numarası revirde mahalli mahsusunda asılıdır.

D . - R e v i z i :

Fabrikada hasta veyta kasasde iqlilerin mayene . pensuman ve
tebavat iqlin iaxim olan bilumle esse ve malzemeyi iqtiva eden

6.4./678/11

bir reviz mevuttur .

Revizde iqaq eden ilk mudavati yapaok bir hasta bakici . daimi

enxette fabrikada bulundurulmakta olup . ayrica hastaları mayene ve

tedavi etmek üzere hatada üç det'a (Sali . Perşene ve Cumarlesi gün

leri) saat 11 den 13 e kadar fabrika doktoru bulunur . Mayene gün v

saatlerini . Gözlecek ixtam üzeline . müddüriyet deqıştiribilir . Fabri

ka doktorunun her hangi zamanca araması bulunacağı yer ve telefon

numarası revizde mahalli mahallinde esildir .

E . - Yangından korunma :

1) Fabrikada, yangına karşı muhafaza tesisatı vardır. Fabrika binalarında servis ikametgahı olan bütün ameleler, fabrikanın itfaiye takımına dahil olmağa ve her üç haftada bir, bu işe memur şefin emri altında yapılan, söndürme aletlerinin tecrübe ve manevralarına iştirak etmeğe mecburdurlar.

2) Fabrikanın her hangi bir kısmında yangın çıktığını gören işçi, derhal keyfiyetten amirlerini haberdar etmeğe mecburdur.

3) Fabrikada yangın zuhur ettiği takdirde, bileümle müstahdemin, fabrika müdürlüğünün vereceği talimat dahilinde yangınla mücadele hareketine iştirak etmeğe mecburdurlar.

4) Yangın esnasında, elektrik tevettürü altında bulunan tesisat, kat'iyen su ile ıslatılmayacak, minimaks ve emsali gibi yangın söndürme aletleri kullanılmıyacaktır.

Her şeyden evvel, yanan kısmın cereyandan tecrit edilmesine teşebbüs edilecek ve CO₂ köpük aletleri, tetraklorur de karbonlu söndürücü aletleri kullanmak ve kum atmak suretiyle bu kısımdaki ateğin söndürülmesine gayret edilecektir.

E. - - Yangından korunma :

1) Fabrikada : Yangına karşı maddesiz testler : Fabrika binalarında servis ikametgâhları olan bütün emeller, fabrikaların itfak ve tehlikesi dahil olmak üzere her üç hafta bir, bu işe memur olan emri altında Yangın söndürme aletlerinin teoride ve manevralarında

6-4/678/12

İştirak etmeğe mecburdurlar.

2) Fabrikaların her hangi bir kısmında Yangın çıkışını gören işçiler, derhal keşif yeten emirlerini haberler etmeğe mecburdurlar.

3) Fabrikada Yangın çıkarıldığında, bilhassa müdahalede bulunan müdahil müdahil vereseği talimat dahilinde Yangına müdahale edecekleri işçiler etmeğe mecburdurlar.

4) Yangın emrinde, elektrik tesisatları altında bulunan tesisatlar, Yangın anında, elektrik tesisatları, minare ve emsali gibi Yangın söndürme aletleri kullanılmıyacaktır.

Her şeyden önce : Yangın kırmak için yangından teorik eğitimine sebep olan edilecek ve CO₂ köpük aletleri, tetrahalürler de karbon dioksit aletleri kullanılmak ve bunların kullanılması bu kısımdaki tebliğle söndürülmesinde gayret edilecektir.